

ВІСНИК

8

УКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРА АБОЛОНТО

ВАРА

КОМУНІТЕТУ

413612

III

Ч. 1/27.

К Р А К І В

1. I. 1942 р.

З НАГОДИ СВЯТ ХРИСТОВОГО РІЗДВА ТА НОВОГО РОКУ ШИРО
ВІТАЄМО ВСІХ ГОЛОВ, ЧЛЕНІВ ТА СПІВПРАЦІВНИКІВ УКРАЇН-
СЬКИХ ДОПОМОГОВИХ КОМІТЕТІВ ТА ДЕЛЕГАТУР, ЯК ТЕЖ МУ-
ЖІВ ДОВІРЯ ТА ГОЛОВ УОТ І БАЖАЄМО ЇМ КРИНКОЇ ВІРИ,
ЗДОРОВ'Я ТА СИЛ У ПРАЦІ НАД ЗДІЙСНЕННЯМ НАШИХ НАЦІО-
НАЛЬНИХ ІДЕАЛІВ.

ХРИСТОС РАХДАЄТЬСЯ.

ПРОВІДНИК І ПРОВІД У.Ц.К.

З НОВИМИ СИЛАМИ.

Стоїмо на порозі нового календарного року.
За нами 1941. рік - рік посиленої організаційної праці УЦК та
його низових клітин та водночас рік великої історичної події
- звільнення українських земель з під більшовицького гнету.
Ця подія позначилася сильно на організаційному житті УЦК та
його низових клітин, так що його організаційну працю можна по-
ділити на два періоди - до вибуху німецько-більшовицької вій-
ни і від її вибуху по сьогоднішній день.
До вибуху німецько-більшовицької війни наше зорганізоване
життя в Генеральнім Губернаторстві розрослося було в ширину
і в глибину. Наші низові клітини, Українські Допомогові Коміте-
ти і Делегатури зуміли не тільки закріпити свої позиції, але
поширити свою діяльність на різні ділянки суспільного життя.

Завдяки цьому збільшився наш стан посідання на західно-українських етнографічних землях повстала густа мережа українських шкіл, Українських Освітніх Товариств, кооператив, курсів молоді, бурс і т.п. Зорганізовано та ведено таку важну акцію, як допомога українському студентству, чим уможливлено поважному числу нашого студентства вчитись на німецьких високих школах.

Все це досягнуто завдяки активній поставі цілого українського громадянства та прихильному відношенню німецької влади до наших починів і потреб.

З вибухом німецько-більшевицької війни багато наших людей, одні організовано, другі самовільно, залишило цей терен праці. Між ними було багато таких, які набули вже певний досвід у веденні праці УДК чи УОТ та зацікавилися з новими формами організаційного життя, опертою на засаді провідництва. Цей масовий вплив суспільних працівників з терену, головно з краківської й львівської областей, відбився на дальшому ході нашої організаційної праці. Деякі УДК мусіли зменшити до мінімум своє на широку міру zakresну діяльність, що знов-же відбилося відемно на настроях та поставі місцевого українського громадянства.

Та прогалини в нашому громадському житті не сміє бути. Ми мусимо якнайскорше поповнити проріджені ради суспільних працівників, щоби праця УДК /Делегатур/ могла розвиватися далше так, як того вимагає сучасна хвиля. При тому ми мусимо освідомити собі, що кожна праця, якщо вона має мати належні успіхи, мусимо вести зі знанням, фахово. Це торкається теж суспільної праці, у тій чи іншій діяльності нашого національного життя. Сама охота й добра воля тут не вистарчають. З другого боку і найкраща фахова сила є безвартісна, якщо в неї нема зрозуміння і охоти для суспільної праці, для добра загалу.

Мавчи це на оці Провід У.Ц.К.-у вважає, що одна з найбільш актуальних та некутих справ під сучасну хвилю; це справа вишколу нових кадрів працівників-суспільників. Це можна перевести шляхом відповідних курсів, що їх УЦК задумує зорганізувати в найближчому вже часі. Проектується два роди таких курсів, один довший, біля трьох місяців, другий коротший - три до чотири тижневий. Завданням першого було би вишколити референтів УДК-тів, які опісля малиби вести самостійно цей чи інший відділ при УДК. Завданням другого було би зацікавити його учасників з організаційною схемою та технічним дієвством УДК-у/Делегатур/.

Місце, речинець і умови прийняття на згадані курси будуть подані в пресі. Одначе вже сьогодні звертаємо на них увагу, щоби УДК занялися цєю справою та повели відповідну праганду у своїй терені. Практика виказала, що найкраще є коли референт чи працівники даного УДК органічно зв'язані з його тереном, щоби воли вони рекрутувались з поміж місцевих людей. Тому теж в цьому напрямі повинна йти пропагандивна акція.

Ми певні того, що коли до праці притягнемо нових, головно місцевих людей, то і праця УДК-тів оживиться знову і попливе повним руслом.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ.

000. Виконання доручень.

а/. Всілякі доручення УДК треба виконувати негайно і точно, тимбільше такі доручення, де виразно зазначено, що мають бути виконані негайно. І нема тут жадної різниці між письмєнними чи устними дорученнями як теж дорученнями, вміщєними у Віснику.

Доручення, що їх проголошувємо у Віснику торкаютьсє проблем чи справ спільних для всіх, або більшої скількості низових клїтин - це будуть доручення більшого загального значення і тому їх муситьсє виконувати нарівні з іншими індивідуальними дорученнями, оскільки загальний інтерес не вимагає саме ще докладнішого та скорішого їх доручення.

За виконання доручень є в першу чергу відповідальні голови УДК і Делегатур і вони мусять допильнувати, щоб поодинокі референти виконували кожночасні доручення.

На цїм місци звертаємо спеціальну увагу на доручення УДК вміщенє у 19/26 числі Вісника з 1.XII.41. - пильно прочитувати Вісник.

б/. Пригадка.

Цї УДК і Делегатури, які досі не виконали доручення Організаційного Відділу -/Вісник з 1.XII.41. ч.19/26/ зроблять це негайно а саме:

подадуть список теперішнього дійсного складу їх Проводу, список осіб з їх і з поза їх терену, що надастьсє до громадянської праці і їх до неї можна буде притягнути - які кваліфікації мають ці особи і чи для них не є потрібні якісь курси чи перешкіл - при чому звертати спеціальну увагу на спосібних селян, міщан, молодь - загалом місцевий елємент, як теж перешлять звіт чи перевели пропаганду за масовим членством, в який спосіб і з яким вислідом, якщо знова ні - то що задумують у найближчїм часі у тїй справі зробити.

На Холмщині і Підляшші донесуть нам якому з Референтів приділено справи "калакутів" - що у цїй справі він зробив - які його помічення при видаванню карт розпізнання для калакутів.

091. Переховування печаток.

Печатки переховує під замкненням секретар УДК або Делегатури згл. особа до него через голову УДК або Делегатури визначена, які безпосередно відпсвідать за це, щоб печатька не попадала в руки посторонніх людєй, або не загинула. Печатки найкраде переховувати в огнетрєвалїй касї, а якщо такої нема, у якомусь безпечному місци і це під ключем.

Якщо вже трапитьсє, що печатька пронаде, слід негайно списати з усіма, що мали до діла з печатькою протокол, а справу донести до поліції і повідомити про це повітового /міського/старосту, як також УДК.

094. Передача реферату при зміні референта.

Передача реферату при зміні референтів мусить відбуватися протоколярно - а протокол мусить підписати голова УДР /Делегатури/ як теж оба референти, уступавчий і вхідчий з обов'язки.

Водночас слід передати новообійшовчому референтові всілякі документи і цілу кореспонденцію, як теж дати всілякі потрібні в'яснення.

Спеціально не можна ніколи від цієї засади відступити при зміні фінансових референтів.

Особисті посвідки.

Звертаємо увагу, що особисті посвідки /Бешайнігунг/, де-то посвідки заняття в УНК /УДР/, що їм видає УНК є важливі тільки тоді, коли вони потверджені через Іннере Фервальтунг.

Керманіч Організ. Відділу

-----000-----

ПОШИРІЙТЕ ДРУКОВАНЕ СЛОВО.

ВСІ ПРАЦІВНИКИ УКРАЇНСЬКИХ ДОПОМОГОВИХ КОМІТЕТІВ
І ДЕЛЕГАТУР ТА МУЖІ ДОВІРЯ

повинні причинитися до поширення друкованого слова, зокрема української періодичної преси:

Щоденник К р а к і в с ь к і В і с т і, перший український щоденник в Генеральнім Губернаторстві.

Тижневик К р а к і в с ь к і В і с т і, ілюстр. український тижневик в Генеральному Губернаторстві.

І л ю с т р о в а н і В і с т і, мистецький багато й цікаво ілюстрований журнал для кожної української жінки.

Д о р о г а, щомісячний ілюстрований журнал для молоді.

М а л і Д р у з і, ілюстрований журналик для дітей.

Всі ці видання замовляти на адресу:

К р а к і в, Райхштрассе 34.

СУСПІЛЬНА ОПІКА.

108. Річне звітування.

Всі УДК Делегатури підготовлять матеріали до річного звіту з діяльності Референтів Суспільної Опіки. Докладні квестіонарі звітів будуть розіслані пізніше. Звітування за цей діловий рік буде остільки трудніше, що багато працівників УДК, Делегатур відійшло на схід, а нові, що прийшли, не завжди докладно орієнтуються, що робити їх попередники. Всеж таки звіт з діяльності мусить бути подготовлений і тому треба збирати матеріали до звіту вже від тепер.

131. У справі Допомогових Кухонь.

УДК, на яких терені діють Допомогові Кухні надішлють до 15.січня 1942 р. звіт зі стану цих кухонь. Зокрема слід подати час, від якого у цьому сезоні діють ці кухні, хто у них харчується /робітники, урядовці, різні/, кільки в останньому місяці видано порцій по нормальній ціні, звичковій і безплатних, бюджет з останнього місяця, важніші завваги.

132. У справі шкільних виховних інститутів.

Всі УДК, Комісії В.І. в порозумінні з Управами В.І. надішлють до 20.січня 1942. звіт зі стану цих В.І. після квестіонаря, який в найближчому часі буде висланий до всіх УДК. Для кожного В.І. слід виготовити 3 квестіонарі з яких один має бути висланий до УДК, другий до Виховного Інституту а третій лишається в УДК.

135. У справі Захоронок.

Всі УДК, на яких терені існують Захоронки надішлють до 20.січня 1942. звіт зі стану цих захоронок після квестіонаря, який у найближчому часі буде висланий до всіх УДК. Для кожної захоронки слід виготовити 3 квестіонарі, з яких один має бути висланий до УДК, другий лишається в УДК а третій в самій захоронці.

Керманч Відділу
Суспільної Опіки.

-----§§§-----

ГОСПОДАРСТВО.

216. Контингенти.

На підставі господарських звітів з місць і спостережень нашого референта підчас поїздки в терен стверджуємо, що в контингентовій акції пп. Господарські Референти УДК і Делегатур не всі виконали належно намі доручення в цій справі, подані у Вісники УДК ч. 19/26.

Треба признати, що обласні/дістриктові/ Уряди Викливлення і Сільського Господарства пішли назустріч нашим представленням - продовжено час здачі контингентів, злагіднено курс карних екседицій, які радше більше для постраду діють ще в деяких пунктах повітів холмського і сянницького, при- нято можливість поправок і знижки висоти контингентів.

Але з нашої сторони зроблено мало, щоби
а/ переконати наш хліборобський стан про потребу якнай- скорішої здачі контингентів і допильнувати цієї здачі,
б/ представленням пп. крайсгавптманам дійсного стану на підставі зібраних матеріалів закріпити для поодиноких громад висоту контингентів у границях реальних до відда- чі по забезпеченні запотребувань села на власні споживчі потреби населення і на засів.

Поручаємо ще раз припильнувати цієї справи так на місцях як і в крайсгавптманів і ляддвїртів.

Наше селянство повинно бути освідомлене, що Німеччина стоїть в завзятій боротьбі проти нашого найбільшого во- рога - большевиків. Тоді коли німецький нарід віддає в цій боротьбі кров і життя своїх найкращих синів, ми свою солідарність з ними повинні засвідчити сповненням своїх громадських обовязків - в цьому випадку здачею контингентів хліборобських плодів, які Німеччині до оста- точної побіди так потрібні, як добра зброя.

З другої сторони крайсгавптмани і ляддвїрти на підставі представлень і матеріалів поданих їм Господарськими Ре- ферентами УДК можуть мати ясний образ дійсних потреб на- шого села в хлібі на спокитті і на засів і реальної ви- соти надвижки на контингенти. Знаходимо все зрозуміння в обласних властей, які поручили перевірку висоти контин- гентів своїм органам в округах. Вашим обовязком подбати щоб ці перевірки йшли по лінії обопільних інтересів - українського і державного німецького.

216. Насіння на весняні засіви, штучні погної.

П.п. Господарські Референти УДК і Делегатур повинні все заздальгїдь заінтересуватися станом насіння на весняні засіви в громадах їх засягу діяння.

Через Мужів Довіря, рівнож через солтисів і вїїтів повин- ні вони провїрити і зібрати дані про стан і запотребу- вання всіх родів насіння /стан і запотребування ярої пшениці, жита - дуже важне, бо осінню не вся площа при- значена під управу цих збіж була засіяна овмином-, ячме- ню, вівса, гречки, кукурудзи, гороху, не менше важне про

запотребування бараболі, дальше пашних ростин, конюшини, льцерни і под./.. З цими матеріялами Господарські Референти повинні інтервеніувати у крайсляндвіртів з метов вивднати доповнення та забезпечити насінням ці громади чи поодинокі господарства, яких запаси невістарчавчі.

Рівночасно Господарські Референти цев самоем дорогом зберуть запотребування на щучні погної в їх повітах і рівноз інтервеніувати будуть у цій справі і своїж крайсляндвіртів.

Про акцій цв просимо інформувати нас у своїж звітах. На підставі звідомлень від Вас справи ці порушимо у відповідних урядах обласних і центральних.

216. Відшкодування за воєнні шкоди.

Відшкодування за річеві воєнні шкоди на терені Г.Г. від 22-го червня 1941. нормує розпорядок Ген-Губернатора з дня 7.VIII.1941., який появился у Віснику розпорядків ч.71. з дати 14.VIII.1941. На розпорядок цей звернено увагу у Віснику УЦК ч.19/26. з дати 1.XII.1941. з виразним зазначенням останньої точки цього розпорядку, що він не відносить до области Галичини.

Тому, що в останньому часі вплинуло більше прохань про відшкодування в Галичини - так безпосередно до Уряду Воєнних Шкід як і посередно до УЦК - вплинемо:

Розпорядок цей відносить лише до Г.Г. в старих межах і не обіймає він области Галичини, ані громад і повітів краківського дістрікту, які до 22.VI.д.р. були ще в складі УССР.

Для Галичини опрацьовується новий закон, на цв ціль плянується нові грошеві засоби, бо поважні знищення і шкоди в цьому терені річ ясна не можуть бути покриті з податкових фондів старих областей Г.Г.

Шкоди на терені Галичини і українських громад влучених до краківської области належить покищо реєструвати. Поодинокі громадяни повинні мати точно зібрані і оцінені свої шкоди і втрати, завірені громадським урядом, які в свій час треба буде предложити з проханням про відшкодування.

230. Обеднання праці українських купців і ремісників при УЦК і Делегатурах.

При поїздках в терен відпоручників Господарського Відділу УЦК констатовано загальне зменшення активності та занедбаня організаційної праці Комісії Міста при УЦК і Делегатурах.

Діловодство не везді є належно упорядковане, що оправдувано відсутністю відповідних службовців. Картотеки членів подекуди не упорядковані ще від початку року. Амція за приєднуванням до Обеднання Праці нових членів майже припинилася в той час, коли багато ще українського ремісництва, а подекуди й купецтва лишається без проводу - обеднаними в Обеднанню Праці при УЦК і Делегатурах.

Національна свідомість та фаховий рівень українського купецтва лишає багато до побачання та в широкому полі праці над національним усвідомленням та фаховим дошколюванням.

Час вимагає скріпити Об'єднання Праці внутрішньо-організаційно, щоб кожний член відчував на собі безпосередньо вплив своєї організації та переконався в її корисності. Для досягнення цього в першій мірі необхідно відбувати правильні сходина членів з відповідно приготовленими програмами, в які можуть входити доклади та відчити на актуальні для членства теми, виміна думок, проєкти збірних акцій і т.п. Зимовий час, який найкраще надається для цього, як також на організацію всякого рода вечірних курсів для фахового дошколювання членів, не можна лишити невикористаним. Відповідальні за це в однаковій мірі є Проводи УДК і Делегатур, Господарські Референти та Проводи Комісії Міста і їх секції. Вказівки, як організувати працю були подані в докладних рамових програмах праці для Секції торговельної і ремісничої у Віснику УДК чч.3/10 з 1.II.41. та 4/II.з 15.II.41., які треба взяти за підставу для укладання конкретних програмів для даної місцевости.

Господарські Референти та Провідники Об'єднання Праці мусять навязати контакт з господарськими урядами крайс- і штаттгавтманів та інформаціями й інтервенціями помагати членам Об'єднання у їх фахових справах. Це тепер буде особливо потрібне і конечно з огляду на те, що згідно з відомостями з компетентних джерел, у справі видачі торговельних і ремісничих концесій наступили певні зміни, викликані потребами життя. На будуче тягар справи буде спочивати у крайс- і штаттгавтманів. Господарські Референти при УДК і Делегатурах мають допильнувати тих справ на місцях, а також уважати, щоб прокання були основно приготовлявані, та узасаднені, відповідні друки належно виповнені та щоб подання вносили лише ті кандидати, які мають до цього підставу та хотять поважно, із замишуванням присвятитися торговельній чи промисловій діяльності.

На будуче просимо у місячних звітах Господарських Референтів більш докладно реферувати про діяльність Комісії Міста та її клітин.

Керманіч Відділу
Господарських Справ.

ОПІКА НАД МОЛОДДЮ.

З нагоди Христового Різдва та Нового Року - передаю усім Колегіям, референтам, підреферентам та працівникам Референтур О.н.М., членам Куренів Молоді та спортивним товариствам - побажання Добрих Свят та Щасливого Нового Року, а в ньому якнайкращих успіхів в праці над вихованням молоді.

Керманіч Відділу О.н.М. та Р.

к к к

В цьому році перед нашими УДК/Делегатурами/ - великі завдання, що їх слід буде перевести в ділянці виховання молоді. А саме: вдердання надбання минулих двох років, закріпити на наших західних землях форму, що в ній виявляється здорове суспільне життя молоді - себто Курені Молоді - а все це постійно, послідовно та систематично працює.

Передусім треба мати на увазі, що суспільних працівників у нас обмаль, а вимоги праці щораз більші і вони будуть постійно зростати на усіх українських землях. Нові кадри тих робітників можуть наростати тільки з кругів молоді, в першу чергу з лав існуючих клітин молоді, /куренів молоді, спортивних товариств/, бо там молодь засвоєла собі найскорше перші основи суспільницького світогляду, знання громадської роботи та свідомости, знов-жез тіловиховними правами не тільки скріплює своє здоров'я, але водночас стає свій характер.

Та існування, хочби найменших клітин молоді важне не тільки тим. Вони потрібні для неї самої, для її життя та розвитку, для її підготовки на повновартних громадян.

Тому велику працю для загальної справи і для свого терену спричиняють ці Проводи УДК/Делегатур/, які справу опіки над молоддю/виховання/ спихають на останнє місце, або ще гірше; її зовсім занедбують.

Бо в тому саме головна причина нищіння нашої громадянської життя. В той час виховку працю серед молоді можна легко розвинути, як яку іншу ділянку нашої громадянської роботи. Слід тільки визнати її важно, ударно справов нашої суспільної роботи.

Молодь сіл та міст напевно стане в лави клітин молоді, бо вона хоче жити, і мажде гуртового життя.

Супроти цього ми вимагаємо:

- а/ справного діяння Референтур/Підреферентур/кожного УДК/Делегатури/,
- б/ співпраці з нею громадянського чинника, у виді Колегії опіки над молоддю при кожному УДК/Делегатури/,

- в/ приєднання до праці над вихованням молоді по змозі усі наші сили, зокрема учительських,
- г/ особливої опіки та догляду Голов УДК/Делегатур/ над організацією Референтур/Підреферентур/О.н.М.

Щоби зрушити діляння Референтур/Підреферентур/ О.н.М. слід в першу чергу негайно дати їм працівників, передусім так, де їх брак, менше чи більше підготованих, навіть з кругів сільської молоді, але людей праці і це місцевих, щоби заповнити тяглість праці Референтур/Підреферентур/.

В тій цілі вживаємо усі УДК/Делегатури/:

- а/ негайно подати на письмі запотребування організаторів Референтур/Підреферентур/ О.н.М./подаючи заразом висоту місячної платні/, Відділ О.н.М. зможе частинно заспокоїти цю недостачу працівників учасниками II.Інструкторського табору,
- б/ вислати на перевикілі до краєвих УДК/Делегатур/ -/Сянік, Перемишль, Грубенів/ та до Відділу - вибраних кандидатів на організаторів навіть з кругів селянської молоді,
- в/ на табори, що їх улаштує Відділ О.н.М. висилати якнайбільше учасників, бо тільки в цей спосіб можна спричинити доплив нових робітників, не тільки в ділянці опіки над молоддю, але взагалі суспільних працівників,
- г/ пересилати нам прізвища надійних кандидатів на таких робітників, без уваги навіть на їх освіту, щоби тільки давали надію, характерних і солідних людей праці.

Якщо йде про змістову працю в клітинах молоді, то вона мусить бути примінена до трьох організаційних форм наших клітин:

- а/ сільські Курені Молоді
- б/ міські " "
- в/ спортові товариства.

Скрізь у програму змістової праці увійде національно-суспільне виховання, як основа нашої виховної праці, а тіло-виховання, як засіб вироблення фізичної справності і сталення характерів, тільки під умовою, що його будемо ставити в ширших розмірах як досі.

Для сільських куренів молоді ми подаємо кожночасно програми праці, при чому дбаємо, щоби вони були догідні та водночас хоч в часті вистарчали теж для міських куренів.

Слід тільки присвятити більше уваги доброму розплануванню праці та давати дуже багато ініціативи на місцях, в поодиноких клітинах молоді. А це завдання наших Референтур/Підреферентур/.

Від Референтів, Підреферентів, організаторів задаємо:

- а/ постійного, точного перерхитування Вісників/від нових працівників перерхитання усіх Вісників УДК, що досі вийшли/, та ведення праці згідно з дорученнями та вказівками, що у них заповідані,
- б/ постійно перебувати в терені, щоби інструувати та провірвати працю./Завжди слід мати на увазі що і Холмщина і Земківщина потребують безпосереднього проводу в суспільній роботі/.

- в/ приєднати для своєї праці якнайбільше помічників снп,
- г/ щомісячними відправами з проводами клітини молоді за-тиснювати дужовий зв'язок та при тій нагоді переважно-лювати їх, в цей спосіб хоч в частині заступати брак ви-колених поучників та виховників,
- г/ зимовими курсами-таборами для провідників К.М. підго-товляти молодь до ведення праці в клітинах молоді,
- д/ точно/до 15 кожного місяця/ звітувати до Відділу про стан і осяги праці.

Нижче зазначаємо мінімальні вимоги праці, що в ділянці опіки над молоддю кожна Референтура/Підреферентура/О.н.М., невідклично до кінця березня ц.р., обов'язана перевести:

- 1/. Відновити діяльність К.М., передусім там, де вони вже діяли, зосереджуючи працю на янацтві/14-18 літ/ обок полів.
- 2/. Устійнити в них форми праці, починаючи від постійних /2 рази в тиждні/ сходин, з наперед начеркненов та підготованов програмов./Програму сходин підготовляти та інструувати на місячних відправах проведів К.М./
- 3/. При допомозі учительства започаткувати організацію куренів новиків /9-14 літ/.
- 4/. Не занедбувати поширити ділянку тіловиховання у всіх родах, які тільки в даних обставинах і середовищі є можливі до переведення.
- 5/. Поширити якнайбільше здоровну акцію в К.М. згідно з інструкцією, що вишла як додаток до Вісника ч.19 з дня 1.XII.1941.
- 6/. Перевести підготовку до "Дня Весни" в полученні з лег-коатлетичними змаганнями.
- 7/. Підготовити справне діяння спортових товариств в на-прямі ведення виховної спортові діяльності.

31. Національно-суспільне виховання.

Проголошуємо "Змаг із навчання рідньої історії" якоїне-будь доби, під умовою, щоб навчання відбувалося в чергу-ванні історичних діб / а не вириванням поодиноких діб/. Навчання слід переводити роями у формі голосного читання на сходинах, та опрацювання окремих питань/що їх подадуть Референтури, Підреферентури/. Навчання слід провірявати при допоміж контрольных писемних питань/ що їх розсилає Референтура, Підреферентура/ та провірявати писемні відпо-віди на місячних відправах проведів К.М.

При навчанні послуговуватися книжками:

1. Іван Петренко: "Історія України" Укр.Видавництво Кра-ків 1941.
2. Юліян Тарнович: "Батьківська слава" " " "
3. Микола Аркас: "Історія України: Укр. Накладня Київ-Ляйпціг.

Навчання козної доби закінчити змагом, який переводить Референтура/Підреферентура/ для цілої округи, чи району.

До змагань ставть поодинокі рої К.М. Змаг переводити у формі писемного і устного переіспитування. Для перших трох місць, що їх осягнуть УДК/Делегатури/ Відділ признає грамоти і нагороди.

Ця форма праці допустима для краще zorganizованих К.М. Ponadto в К.М. по селах слід вести підсилену акцію боротьби з неписьменністю. Усі вказівки в тій ділянці подає Відділ Культурної Праці і їх треба точно виконувати.

До Відділу О.н.М. - звітувати: кільки членів К.М. навчилися грамоти продовж цієї зими.

Для кожного К.М., що продовж зими приєднає для себе 10 членів неписьменних і вони за старанням курінного проводу навчилися письма - Відділ признає окрему більшу нагороду.

За добуття трох грамот "Борця із неписьменністю" членами К.М., Відділ признає К.М. нагороду. За добуття одної грамоти "Передовика в боротьбі із неписьменністю" членами К.М., Відділ О.н.М. признає тому К.М. теж нагороду.

За переведення конкурсу "доброго розуміння книжки" трьома роями одного К.М., Відділ О.н.М. признає йому нагороду.

Усі нагороди в книжках, крім того відповідні назви для вирізнених К.М. та полекції при прийнятті на табори.

Шкільні Куріні юнацтва і новиків негайно приступлять до підготовки юнацьких проб, згідно з вимогами для пола і віку та часу праці в клітині.

Референтури/Підреферентури/ О.н.М. усіх УДК /Делегатур/ приступлять негайно до переведення зимових курсів-таборів /диви Вісник ч.19. з 1.XII.1941./.

Час зимових шкільних ферій /коли школи вільні і вчительство може станути до помочі/ слід використати, щоб перевести курси-табори для провідників К.М.

32. Тіловиховання.

Не занедбуйте руханки /показові лекції руханки можна набуту у Відділі/ в часі тижневих сходин та недільних збірочок.

На місячних відправах проводів К.М. слід переводити лекції руханки так, щоби навчити інструювання лекції руханки та довести до того, щоби її систематично переводили усі К.М.

Лещетарство.

Сьгорічний лещетарський сезон почався дуже пізно, тож тим більше слід докласти старань, щоби передусім сільська та шкільна молодь взяла в ньому участь.

Уже в другій половині січня слід перевести районні лещетарські змагання, а негайно по них /в першій половині лютня/ окружні лещетарські змагання.

Усі вони мусять бути своєчасно зголошені до Відділу, а по відбутті переслати про них точні звітлення.

Уже від тепер підготовляти зголошення змагунів/ок/ на лещетарські змагання Лемківщини в Криниці, що відбудуться в другій половині лютого. Конкуренції подані в пресі.

Передусім Референтури/Підреферентури/ О.н.М. подбавть, щоб виставити дружини з окремих клітин молоді до степного /патрулевого/ бігу на 9 км з 8 кг обтяженням.

Референтура/Підреферентура/О.н.М., яка виставить на лещетарські змагання Лемківщини в Криниці 3 дружини до степного бігу, одержує додатково певну кількість спортового приладдя, - при виставленні більшої кількості дружин - більшу скількість спортового приладдя.

ІІ. Лещетарський, інструкторський табор ім. І. Богуна в Криниці починає діяти 17.І.1942. для мужчин і жінок вище 16 р. життя, новиків і заавансованих лещетарів, тих які дають запоруку, що будуть працювати в клітинах молоді. Зголошення учасників переслати до Відділу О.н.М. негайно.

Учасники/ці/ складають оплату на табор в сумі 30 зл. і оплачують дорогу там і назад.

При зголошенні слід предложити дозвіл від УДК/Делегатури/ на побут в таборі, посвідку лікарських оглядин, заяву послуху в таборі, посвідку праці в клітинах молоді, та гроші на поворотну дорогу. і оплату.

Оголошення про табор в пресі. І. збірка дня 17.І.1942. о год. 9-ій в "Домі Української молоді ім. Волод. Великого" в Криниці.

Цей табор - заразом підготова нових працівників для наших Референтур та Підреферентур О.н.М. Жіночий відділ буде урухомлений тільки тоді, коли зголоситься принайменше 12 учасниць

Спортове приладдя.

Щоби прийти із поміччю в поширенні тіловиховання нашим шкільним Куріням Юнацтва та сільським Куріням Молоді, Відділ визначав Референтурам/Підреферентурам/ певну скількість спортового приладдя, між іншим, також лещета. Спортове приладдя слід відібрати особисто у Відділі за зложенням заяви звороту і покриття вартости зукиття до дня 5.І. 1942.

33. Фахове освідомлення молоді.

"Здоровна акція" в К.М.

Вслід за висланими окремими в тій справі обізнаними та інструкцією /ціна 50 сот./ пригадуємо, що до переведення цієї акції прив'язуємо дуже велику вагу і за її занедбаннн будемо потягати до відповідальности референтів, підреферентів о.н.м.

30. Організація.

308. Членські вкладки.

Заплатення членської вкладки, це сповнення громадянського обов'язку, це уже чин, та разом доказ діяльності клітин.

Усі зібрані від К.М. вкладки пересилати негайно до Фінансового Відділу У.Ц.К. під назвою "вкладка молоді".

Звітування.

Не зважаючи на наші упіпнення УДК/Делегатури/ не звітують про працю в ділянці поліки над молоддю, передусім з діяльності К.М., Шк.К.Ю. та спортових товариств. Деякі УДК/Делегатури/ не звітують навіть про те, чи можуть прийняти організаторів, хоча ми їх про те кількакратно запитували. /Про вислані звіти повідомляти нас подаючи дату висланья/. Це уже повна байдужність до так важкої справи, як виховання молоді.

Ми вислали формулярі річних звідошень для клітин молоді /К.М., Шк.К.Ю., К.Н. та спортових товариств/ та Референтур /Підреферентур/ на адреси УДК; які вишльть відповідну скількість друків Делегатурам. Звідошення з цілорічної праці слід переслати найпізніше до дня 15.1.1942., а у виняткових випадках до 1.II.1942.

Звідошення мусять бути правдиві, бо тільки тоді вони мають для нас партієсть.

Кольпортака видань "Дорога".

Кожний К.М. обов'язково закупить комплект бібліотеки Дорога /ціна 20 зол./ переднятити журнал Дорога та книжки до навчання рідної історії/ подані під 31/.

Спільні замовлення перешльть Референтури/Підреферентури/ О.н.М. через Відділ до Укр. Видавництва в Кракові.

В найближчих днях появиться з друку календарець українського внака на 1942 р. "Дорога" в ціні 1.50-2.00 зол. Він повинен найтися в руках кожного внака/чки/. Замовлення слати через Відділ О.н.М. до Українського Видавництва.

Керманія Відділу Опіки
над Молоддю та Родиною.

Допомога Українському Студентству.

В дальшій аналізі діяльності УДК і Делегатур у справі організації акції допомоги українському студентству за час від 1.Х. до кінця грудня ц.р. подаємо: На обізник з дня 30.IX. на 70 УДК і Делегатур відгукнулось і виконало наші доручення 24 УДК і Делегатур. Годиться ствердити, що до УДК і Делегатур, які досі найкраще виконали згаданий обізник, належать: Радимно, Белз, Дніпів, Дукля, Ловіч, Новий Санч, Снява.

Найбільше ініціативи і зацікавлення акцією допомоги українському студентству виявили досі: Радимно, Бель, За-містя і Новий Санч. Точні звіти за місяць листопад при-слали: Краків, Новий Санч і Радимно. Одиноке Радимно присла-ло нам прелімінар бюджету допомоги українському студен-ству на шкільний рік 1941/42 в сумі 8,420 зол. Висоту передбачених місячно впливів на Студ.Фонд подало 15 УДК і Делегатур.

Деякі УДК і Делегатури віднеслись до акції допомоги з ціл-ковитов байдужністю і або зовсім не вибрали у себе КоДУС, або вибрали і згадані КоДУС-и у них цілковито недіяльні, а лишилися тільки паперовим ефектом. Деякі знову виравді працюють, однак узагалі не займаються виконанням доручення Цен-тралі щодо місячних звітів і подаванням пересічних місяч-них впливів на Студ.Фонд. Можливо, що вони не здають собі справи, що Централія мусть мати їх точні і докладні звіти і преліміновані місячні впливи, щоби могла якслід повести акцію допомоги студентству і орієнтуватись, якими фондами може диспонувати, коли й скільки може уділити стипендій.

З калем приходиться ствердити, що є такі УДК, які хоча мають корисні умовини/ насичення їх терену українським населенням, багато напої інтелігенції, наших установ/, зовсім не використали їх досі і не перевели ще зорганізо-вано акції допомоги нашому студентству. До таких належить Лублин, Холм, Грубешів, Сянік, Криниця, Біла Підляшська і Варшава.

Що ж можемо можемо сказати про тих 46 УДК і Делегатур, які цілковито зігнували зарядження Централі й досі ні сло-вом не відозвались на виданий 30.ІХ.ц.р. обіжнік. Коли во-ни думають, що вповні вистарчає переслати лише час до ча-су зібрані пожертви на Студ.Фонд, то помиляються, бо

- 1/. тільки зорганізована на тих самих засадах і проваджен-на у взаїмнім порозумінні з Централєю, акція клітин в справі допомоги українському студентству дає запору-ку її успішности.
- 2/. Без докладних звітів і звязку з клітинами праця Цен-тралі є неможлива.

Ця шкідлива байдужність поодиноких УДК і Делегатур буде публично нап'ятована/в пресі/, коли треватиме дальше.

Пересилаємо рівночасно звіт з діяльності КоДУС-у при УДК за час від листопада 1940 до грудня 1941.р.

Звіти.

Усі УДК і Делегатури прильють до дня 15.1.1942. докладні звіти з дотеперішньої акції допомоги українському студен-ству. В звітах треба узгляднити такі моменти:

1. дату оснований КоДУС-у при УДК згл. Делегатурі і склад КоДУС-у,
2. подати докладну /по місяцям/ зложено суму грошей на Студ.Фонд до кінця грудня ц.р.
3. подати число декларантів і як вони вивязалися зі сво-їх зобовязань.
4. подати число й назву установ, які жертвували на Студ. Фонд і скільки вони жертвували.

Опінії.

При видаванні рпінії студентам, які старатимуться про стипендії, УДК згл. Делегатури подбають, щобі дані опініі були підписувані головою УДК і одним з членів КоДУС-у. Опініі не виславляти в присутності петента. При її видаванні кермуватися тільки громадянськими критеріями.

Свідочтва неіаможности.

При потверджуванні свідочтв неіаможности для кандидатів на стипендії скрупулятно контролювати, чи заподані є в них усі істотні моменти, які вказували б, що петент є дійсно неіаможний /дверела удержання петента, хто удержує, заняття родичізіа доходи - і т.п./.

Коляда.

Пригадується, що весь дохід з коляди в 1942 р. призначений для полонених.

З нагоди Свят і Нового Року пересилаемо усім УДК і Делегатурам ширі побажання "Веселих Свят".

Ко.Д.У.С.

-----00000-----

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ УСІМ УДК /ДЕЛЕГАТУРАМ/.

К о м у н і к а т.

Український Центральний Комітет одержав 16.ХІІ.с.р. писемо від Правительства Генерального Губернаторства, Головного Відділ -Внутрішнє Правління, в якому звертають увагу, що українці, які в своїх поданнях покликаються на свою національну приналежність, мають залучити посвідку/Бешайнігунг/ приналежного УДК, в якій стверджується, що дана особа є українцем.

Недодержання цієї вимоги спричинює зайву переписку, чим неіаотрібно обтяжується даний уряд і проволікається вирішення справи.

На цю вимогу уряду усі УДКі Делегатури звернуть шильку увагу при опініюванні подань - та при помочі вивіски в канцелярії подадуть її до загального відома.

Український Центральний Комітет

-----00-----

КУЛЬТУРНА ПРАЦЯ.

Чин, як виховний засіб освітньої роботи.

Одню з найбільш обговорюваних та передискутовуваних тем, у ділянці освіти дорослих, є, без сумніву, проблема громадянського виховання, що є, між іншим, одним з головних завдань освітньої акції. Є це проблема, до якої невпинно повертає теоретик і практик усіх освітніх починань, коли начеркує собі дальший і поважніший план.

Але, коли ціль громадянського виховання є вже в приближенні очеркнена, коли усі погоджуємося на те, що нею є: усуспільнення одиниці, вироблення в українцеві активної постави супроти суспільного життя, - то методи, що зміряють до досягнення цієї цілі, не завжди відповідають своєму призначенню. Тому тільки родяться сумніви, критицизм та знеохочення у відношенні до вислідів і самої сутті громадянського виховання. З цими труднощами, які, зрештою, не є чужі й школі, зустрічається передусім освітній робітник.

Міркуємо, що причиною цього явища - є обставина, що більшість освітніх робітників саме в ділянці громадянського виховання, отже в ділянці праці, яка вимагає якнайменше слів, а якнайбільше діяння та реалізування, - послуговується тільки словом, у різній постаті, стосує виключно вербальну методи. Ми говоримо про громадянське виховання, замість його реалізувати. Найліпше випрацьовані гутірки, реферати на теми громадянського виховання не можуть і ніколи не заступлять виховного процесу знака на громадянина. Воно йде шляхом конкретних, взаємно зі собою скоординованих і суспільно доцільних праць і починів, які формують відповідні навички та духові диспозиції до виконання їх у суспільному житті. Переконувати тільки словом, послуговуватись незрозумілими, звичайно поняттям громадянського обов'язку - це не провадить до цілі. Бо усвідомлення одиниці, навіть про найбільш високі суспільні обов'язки, не може бути цілком, самою в собі і не може вистарчити, саме до виконання свого обов'язку. Свідомість обов'язку зовсім не рідна про охоту, волю й здібності до його виконання. Так як пізнання добра і зла не може бути в ніякому разі утотожнюване з поступками і реакціями одиниці. Тому, теж, не забуваючи конечности усвідомлення одиниці про обов'язки, які її стдуть, - не вільно нам піддаватися ілюзії, що процес говорення є одиноким виховним процесом і успішним засобом формування повної особовости. З незрозуміння цієї правди впливають усі ті диспропорції між освітнім діянням а культурою особіника і середовища, - які щоденно бачимо.

Слово може мати тільки тоді свій змісл і значення, коли невідлучно в парі з ним іде очеркнене діяння, що проявляється у зміні поступків чоловіка у відношенні до спільноти. Слово може бути введенням у працю, облегшити виконання праці й орієнтувати про цілі, - але не може заступити праці. Тому теж невдачі деяких освітніх робітників, які

прагнуть вже працю гуртка У.О.Т. оперти на його власному зусиллі, мають своє джерело в тому, що яке-небудь зусилля в користь загального добра є трактоване гуртом тільки як економічна вартість, оцінювана грошево, а не як ужиткова вартість для цілей духової і суспільної еволюції. Ми замало уваги присвячуємо образуванню позитивних навиків та не доцінюємо "права вправности" у реалізуванні дрібних, щоденних зусиль, щоби ми могли потім задати розуміння її виконання суспільних обов'язків.

Безоглядне і консеквентне виегзекування, хоча б таких основних, не чеснот, але громадських обов'язків, на терені У.О.Т., як відповідальність за кожен перейняту на себе працю, додержання своїх зобов'язань/членські вкладки/ та умовлених реченців /звідомлення з діяльності і т.п./, - є більш виховне і далеко важніше, чим проховзування по великих проблемах української внутрішньої політики, що є темою багатьох гутірок і відчитів.-

Переводження робіт, що примууть до фактичного піднесення матеріальної та духової культури середовища, провадить прямою дорогою, рівночасно до зреалізування цієї, або іншої конкретної цілі освітньої праці. А гуртове виконання цих робіт дає, незалежно від зовнішнього висліді праці, усі позитивні вартості, які торчуть у спільному і солідарному зусиллі: розуміння його зміслу і ствердження очевидних і реальних вислідів збірної співпраці.

Витворювання цим способом в одиниці так званого імперативу волі до праці для добра загалу, відбувається немов автоматично; шляхом виконання навіть дрібних праць в користь У.О.Т. і громади.

Але обсервація дійсности дає численні докази, що виконання громадських праць є в нашій освітній роботі неможливе і легковажене і то не тільки членами У.О.Т., але й освітніми робітниками та Референтами Культурної Праці.

Трудно є зрозуміти одним і другим, що багато праць в громаді може й повинна виконати молодь, згуртована в У.О.Т. Такі праці, як піднесення санітарного стану села, направи громадської дороги, очищення і відновлення придорожних ровів, справа містків, направи й усталення громадських дороговказів, садження вдовж доріг овочевих дерев, піддержка та активна співпраця в місцевих громадських установах /кооператива, молочарня, Сільський Господар/, удержання будинку У.О.Т. у зразковому стані /білення, направи вікон, дверей, удержання квітників і т.п./, уладження спортивного майдану, постійне удержування порядку в домівці У.О.Т./домівка, стіни, прикраса стін/, доцільне пігієнічне обстаткування домівки У.О.Т. і т.п., а передусім активна співучасть в освітній праці У.О.Т. - усе це лежить цілковито у сфері можливости молоді, є навіть повинністю молоді, що згуртована в У.О.Т., у куренях молоді, виховується на громадян, на передовиків громадського діла. Вислід читальняної праці мусить конечно реалізуватися назовні, якщо освітню працю не хочемо вважати самоціллю для себе, але, як засіб до піднесення рівня культури інтелі, в подинських його проявах. Очевидно, що не можуть

виготовити задовільняючих навиків до праці, улаштовані раз на рік т.зв. конкурси праці. Вони є більше видовищем, го відбувається протягом кількох годин, ніж систематичним зусиллям та ініціативою до постійних праць на будуче. Освітня робота, а зокрема інтенсивна, планова праця над молоддю, згуртованою в У.О.Т., в куренях молоді мусить допровадити ступнево, але систематично, до проломання ояору та нехити до кожної праці, яка не є заплачена, але яка є найчистішим та найяскравішим доказом суспільного вироблення цієї молоді.

Які гарні виховні досягнення можемо досягнути, прикормлюючи безкорисну працю, як засіб в освітній роботі - свідчить про це досвід, здобутий українською пластовою організацією. Пластові табори праці впорядковувачи воєнні звиктарі на Маківці та Лисоні, будувачи дороги на Соколі та Остодорі, працюючи в Крилосі - зуміли протягом короткого часу, виплекати суспільного типа, ладного підпорядкувати себе інтересові загалу, карного, едисциплінованого члена спільноти, з незвичайно розвиненим почуттям відповідальности, а передусім суспільно ужиточного чоловіка.

Організування одноразових конкурсів є добре, але не можна вважати, що вони вистарчають, бо відповідне громадянське вироблення можна здобути тільки шляхом постійних вправ і скріпленням диспозиції до праці та обовязку.

Щоби того рода праці мали своє виховне значення вони мусять бути, крім цього, проєктовані самим гуртом молоді, як вислід його ініціативи та самодіяльности. Цим способом багато болбочок та труднощів, які загально відчувається і обговорюється, але яких не усувається з браку ініціативи, заохоти та консеквенції у виконанні, - могла би, під відповідним проводом, викоринити сама молодь, згуртована в У.О.Т.

Поняття праці і гуртового зусилля /узгнане майже виключно, як економічна вартість, побіч таких чинників, як природа й капітал/, - домагається в практичному житті ревізії в цьому змислі, що праця є рівночасно основною суспільною функцією. Вона є, в розумінні соціології т.зв. функцією організуючою основи співжиття, шляхом вневольвання в одиниці /яка не знає навіть про цей процес своєї інтегративної цілі/ елементу співдіяння.

Залежно отже від зовнішніх вислідів, - має своє безпосередне значення, організуючи і координуючи суму одиничних зусиль і викликаючи психічні переміни, у самій свідомості, поодиноких суспільних груп. Створення таких ситуацій, які дають природний вияв вродженому інстинктові творення і реалізування, являється одночасним сублимуванням того інстинкту, у сфері суспільної ужиточности. Во тільки активна постава у відношенні до проблемів щоденного життя, автоматизм доцільних реакцій у відношенні до стосунків та залежностей збірного життя - є тими чинниками, які формують навиків і диспозиції одиниці, а в консеквенції цього - тямки і моральні осуди. Культ і реалізація збірного зусилля, замість індивідуалістичних пописів, провадить до

суспільних вартостей, які не зможемо виховати ніяким іншим способом.

Формальне формування і вправи умовою справності, так як і об'єм матеріального знання, є тільки першим етапом освітньої праці. Щойно здібність чинно доказувати своє усуспільнення і т.зв. почуття обов'язку є втіленням нової особистості.

Готовість до безкорисної праці для своєї суспільної групи, а в дальшому етапі для нації, являється завершенням постулату моральної автономії одиниці - кінцевої цілі нашої освітньо-суспільної праці.

Оцінюючи одночас, з цієї точки бачення, суспільні вартості освітньої праці, як соціологічної функції, доходимо до висновку, що мірилом її суспільної ужиточності, буде критерій актуально суспільної ужиточності, образованого особняка. Освітня акція не може послугуватися виключно картинкою майбутнього, яке хоче перетворити, але повинна брати участь в організуванні теперішності, яка попереджує і обумовлює майбутнє.

Освітній робітник, коли говорить про громадянське виховання, повинен пам'ятати, що тільки чин має значення. Найліпші задуми залишаться без наслідків, коли не викликають практичних вислідів.

Ми подаємо цих кілька думок, спонукані до цього образом освітньої праці на нашому терені. Референтам Культурної Праці доручаємо проаналізувати вгорі написане та на основі цього зробити деякі коректури у виготовлених вже планах праці для У.О.Т. Зокрема варто подумати про те, щоб разом з Референтом Опіки над Молоддю передискутувати ціле питання та у планову виховну роботу над молоддю внести заторкнені вгорі моменти.

Уладження читальні, як засіб у боротьбі за новий побут села.

Часи, в яких живемо, вимагають від нас інтенсивної праці в освітній ділянці, бо розв'язання проблеми культурно-освітнього виховання широких народніх мас є, безперечно, розв'язанням питань завтрішнього дня. Саме тепер, коли на плечі українського села впаде тягар війни з усіма її наслідками, коли на перший план висуватимуться насущні інтереси, як харчеві, паливні і т.ін., не може занепадати освітня робота, бо разом з нею занепаде дух нації.

Треба повсякденно, тяглом працев піднімати культурний рівень українського народу та боротися зі спадщиною минулого /як бруд, неохайність, п'янство, брутальне відношення до жінки, рабське підлесництво перед багатими і зневага до бідняків/, - бо тільки на здоровій підбудові може розвиватися здорова і міцна нація. Всяке суспільство черпає свої сили з народу, - тому цей народ повинен бути сильним, здоровим, культурним.

Освітній робітник за посередництвом читальні У.О.Т. повинен вивести село на твердий шлях.

Белику роллю у виховному значенні читальні грає не тільки її зміст але і форма. Поряд з тим, як читальня буде виховувати і розвивати у громадян почуття спільноти і відповідальності за свої вчинки перед громадою, прищеплювати їм любов до всього, що українське, розвивати пошану до книжки та українських духових надсавь, вона мусить теж виховувати у них культурне відношення до свого тіла і до свого життя, виховувати потяг до чистоти і охайности. Читальня і тільки читальня мусить стати прикладом для українського села, тільки вона прищеплюватиме там культуру і найелементарніші гігієнічні навички. А це досягнемо тільки при тій умові, коли читальня дійсно буде зразково уряджена.

Ще в багатьох селах - це брудна непривітна хата, де з по-чорнілих від пилу стін похмуро дивляться засиджені муками портрети, де крізь брудні шибі вікон ледве пробиває світло, де не знайти й натяку на скатертину, квіти, ватишок.

Така читальня не є, звичайно, виховним чинником, і праця в ній не може бути повноцілною. Щоби боротися з страшенною темрявою, в якій потапає наше село, треба, насамперед створити зразок культурного житла, з якого б селянин міг запозичити щось корисне для себе.

Освітники не розуміють, що всі ті вицвілі бібузки, поченлені під стелею, брудна підлога і мтучні квіти, позатікані за образи, не можуть викликати у селянина відповідних емоцій, бо все це йому давно знайоме, обридливе, і не вражає його уваги.

Праця в читальні ведеться випадково, уривчасто, від випадку до випадку, без всякого плану і системи. Тому і внутрішній вигляд читальні справляє враження якоїсь припадковості, без порядку. Це відбувається тому, що більшість інтелігенції це не доцінює виховного значення внутрішнього оформлення читальні для світогляду українця, і той вплив, який вона може мати на громаду. Бо, приміром, коли селянин входить до чистої, гарно урядженої кімнати вчителя, він ніколи не плює на підлогу, не кине недокурка, а витре ноги, стягне з голови шапку й буде чемно розмовляти про свою справу.

Чому-ж у читальні можна входити в заболочених чоботках, голосно балакати підчас якоїсь бесіди, сидіти у верхньому одязі, смітити на підлогу.

А тепер подумаймо: чи можемо мріяти про власну державу, коли наше селянство це живе в одній кімнаті з поросям і телятами, мисться лише під великі свята, підчас хвороби користується послугами знахорів і т.д. і т.д.

Треба вразити увагу селянства образом чистої й приємної хати, дати відчуття всі вигоди культури і подбати про те, щоби ця культура з читальні була перенесена на ґрунт повсякденного життя, стала його невідлучною частиною, а не тільки святковою прикрасою.

Читальня мусить стати найкращим, найпопулярнішим після церкви місцем на селі. Про те, як досягти цього, хочемо нижче більш - менш докладно розповісти.

Перш за все зупинимось на питанні зовнішнього вигляду читальні, а також землі, до прилягає до неї.

Відомо, що дуже часто по зовнішності складається враження про ту, чи іншу особу. Як перед Вашими очима стане людина в драних панчохах, нечесана, і невмита, то у вас мимоволі виникає до неї певне обриднення. Навпаки, навіть бідна, але залатана й чиста одежина викликає симпатію. Так і тут. Якщо будинок читальні стоїть обшарпаний, з дірзавим дахом і побитими шибамі, оточений поламаним парканом, то й ставлення до читальні буде недбале. Зовсім неконечно, щоб читальня була у панських покоях — може це бути проста селянська хата, але надаймо їй пристойного виду й вона буде зовсім інакше виглядати.

Для цього треба її добре вибілити, пофарбувати віконні рами, полагодити дах, ганок, добре вимести навколо хати, посипати піском доріжки. Як є паркан, то його треба також пофарбувати найкраще в зелесну фарбу. Стовбури дерев, що ростуть навколо читальні добре вимазати вапном, куді підстригти, зробити кілька клумбів або квітників. Біля сніг читальні посадити дикий виноград, плющ або кручені папичі. Як є біля читальні малий садок, тоді треба зробити в ньому простий дерев'яний стіл і кілька лав. Тут влітку можна буде провадити бесіди або голосне читання на свіжому повітрі.

Буває й так, що до читальні прилягає великий шмат вільної землі, якийсь пущар тощо. Тоді обов'язково треба перетворити його в спортивний майданчик.

Влаштувати спортивний майданчик не важко, і це не вимагає майже ніяких коштів. Поперше, треба вирівняти і притоптати площу, обрану для цієї цілі, посипати її піском, а по краю обсадити травою, або кущами. Коли це зробимо, треба приступити до будівництва найпростіших спортивних знарядь.

Для плигунів і бігунів необхідно зробити бігову доріжку-рівненьку, добре притоптану стежку землі, в кінці якої мусить бути чотирикутна яма довж. в 4,5 м, завш. 1,5 - 2 м, глибина на 1 - 1,5 м. наповнена піском. Служить вона як сінник, до пом'якшення ґрунту, на який плигун приземляється.

Також треба викопати два стовпи з перекладиною для руханкових вправ, гладенько вистуганий стовп до лаження, стовпи на яких закріпити сітку для відбиванки, тощо.

Всі ці неспладні річч можуть зробити самі селяни у вільну годину. Взявкку такий майданчик, залитий водою, правитиме за ковзанку.

На дверях читальні, або краще над дверима, необхідно повісити вивіску: "Українське Освітнє Товариство" в.....", яка б кожному назвала, яка саме установа тут міститься. Вивіску найкраще виписати жовтими літерами на синьому тлі, чітким письмом. Ліпити на дверях всілякі об'яви не поручається, бо при такому звичаї двері з часом перетворяться на афішовий стовп, на якому красуються шматки необдираного паперу. Для об'яр найкраще зробити спеціальну дошку під шилом, або дротяков сіткою. Така дошка вивішується на

видному місці біля входу до читальні. Самі об'яви радше робити яскравими фарбами і великими літерами, щоб вони відразу кидалися в очі, звертали на себе увагу. Приміром передбачення вистави "Наташки Полтавки" силами аматорського театру. Якщо оповістити це папірцем видертим із зошита, то ніхто не зверне уваги на нього. Але, як взяти більший аркуш хоча б обгорткового паперу і чітким шрифтом виписати оголошення на ньому - кожна людина зупиниться і прочитає, або як сама не вміє читати, то спитає у когось, що це воно таке.

Коли наведемо порядок на подвір'ї, перейдемо до внутрішнього оформлення. Здебільша читальня складається з одної кімнати, або кімнати і сіней. Отже будемо розглядати саме таку будівлю, бо вона є найбільш типичною для нашого терену.

Найпершу вимогу, яку ми ставимо до читальні, це є чистота. Тому першим нашим ділом буде вибілити стіни читальні. Білий колір при цьому найкращий. Але в читальні, що міститься в хаті з малими вікнами і де відчувається брак світла, поручаємо зробити стіни ясно-жовтими. Це дає врадіння сонячного освітлення навіть в найпохмуріші дні.

Після цього треба пофарбувати віконні рами, підвіконня, внутрішні двері в білу барву. Дехто зауважить тут, що для місця громадського користування це не є практичним. Але, коли ми беремо під увагу ту обставину, що все це мусить принаймі раз на тиждень старанно відмиватися від бруду, то біла фарба цілком підходить для нашої ціли, бо вносить в кімнату певне врадіння охайності, яке ніколи не дасть синя, зелена, або якась інша крапка.

Підлогу, як вона з дощок, треба добре випорувати лугом, а коли глиняна, то вимакати глиною. При чому поручається робити це щотижня, або навіть два рази в тиждень. Тільки тоді в читальні дійсно може бути мова про порядок. Бо приміром, як вибілити кімнату раз на рік, то це замало. Стіни, також треба частіше білити. Треба врахувати, що тут майже щодня перебувають люди, разом з якими заноситься пил, бруд, стіни обтираються, втрачають свою свіжість і тому потребують регулярного відновлення.

Мало того, щоби за чистоту дбав тільки Провід У.О.Т. Треба систематично привчати до цього всіх громадян. В цій цілі велику виховну роль відіграє така, на перший погляд дрібниця, як витиралка до ніг. Таку витиралку треба конечно придбати. При чому радше на дворі, перед дверима зробити залізну скобу, на якій би селяни відчищали бототи. Потім, в передпокої - грубу, міцну витиралку, а в читальні перед дверима ще одну, тоншу, можна навіть плетену з соломки. Підлогу в читальні, щоб не дуже брудилась, варто застелити хідничками і веретами. В кутках розставити смітницю /звичайний плетений кошик, який потраплять козничі сам виплести з лози/, а також пливачки. На верети, або на чисту, блискучу підлогу якось незручно буде ставати заболоченими чоботами, плюнути, або кинути недокурки. Також незручно плювати на підлогу, коли в куті торчить пливачка, незручно кидати сміття на підлогу, коли тут же поруч смітниця. Також не можна забувати про таку важку справу, як

гардероба, або, в наших умовинах проста вішалка. Як є сі-
ни, то там обов'язково треба зробити вішалку на 30-35 гач-
ків, щоб люди ні в якому разі не сиділи у зверхньому о-
дязі, бо це шкідливе для здоров'я.

Якщо нема сіней, чи передпокою, то треба для цієї цілі
приділити одну стіну читальні, щоб кожен мав змогу ро-
зібратися а не паритися в кокусі.

Як все вже побілено, вимито, пофарбовано, приходимо до
розгляду оформлення стін читальні. Треба мати на увазі,
що воно мусить носити на собі відбиток певної ідеї, зміс-
лу, а найголовніше - ілюструвати собою, як саме бути при-
крашене житло.

Найкорисніше повісити на стінах портрети великих україн-
ських мистців, як Шевченка, Франка, Лисенка, Лесі Укра-
їнки, тощо. При чому ці портрети мусять бути в однакових
рамцях, одного розміру, а не так, що Шевченко, приміром,
- величезний портрет в золотій рамі, а поруч - Франко -
вирізаний з журналу. Це недопустима річ. Хай портрети
будуть оправлені в прості рами, але одного коліру і фор-
мату. Не треба, також, багато навішувати, як дехто любить,
це робити, від стелі й до підлоги. Три - чотири портрети
цілком вистарчить. Можна ще завісити в читальні кілька
образів українського мистецтва, але подбати про те, щоб
вони дійсно мали яку небудь вартість. Чужих образів і не-
мистецьких краше не вивішувати. Дуже корисно тут не раз
на місяць вивішувати стінну газету, в якій висвітлювати
всю роботу У.О.Т., оповіщати про досягнення, критикувати
недоліки. Це сприяє популяризації освітньої праці, викли-
кає зацікавлення нею у більш пасивної частини громади.

1-2 плакати, кілька гасел, календар і мапа України, -
ось і все, що мусить прикрашати стіни читальні. Гасла
найкраще виписувати на білому папері на аркушах розміром
15x40 см чорною, або синьою фарбою. Для цієї цілі вико-
ристовуються уривки з віршів українських поетів, гасла
сьогоднішнього дня, тощо. Гасла треба час від часу змі-
нювати.

Ніяких гірлянд із кольорового паперу, штучних квітів, або
сухого листу начіплявати на стіни не треба.

Зате необхідно портрети прикрасити вишиваними рушниками.
Це буде просто, але стилезо і гарно.

Влітку з зовнішньої сторони вікон прибиваються довгі
і вузькі скриньки з землею, в яких засівають квіти.
Взимку на вікнах, та ще на маленьких не варт наставляти
квітів, бо буде темно в хаті.

Також не треба завішувати вікна грубим рядном. Білі,
прозорі фіранки, або занавіси, що вдень відсуваються на-
бік - найкорисніші.

Недопустимо створити в читальні суху, канцелярйну ат-
мосферу. Навпаки, кожен у ній мусить почуватися вільно,
незв'язано, але, підкорятися тим правилам, які там іс-
нують.

У великій мірі до створення такої затишної, приємної атмосфери спричиняється умеблювання кімнати.

Меблі найкраще мати прості, соснові, білі, щоб легше було їх шорувати. Ближче до передньої стіни кати поставимо стіл, накриємо його вишиваною скатертиною, поставимо на нього вазон з квітами, дві - три попільнички, глечик з водою. До самої стіни присунемо шафи з книжками. Далі вглиб кімнати рядами розташуємо лави, або крісла, а в кутках задньої стіни поставити ще два маленькі столики, призначені для товариських ігор./шахи, доміно/.

Якщо кімната дуже мала, то лави в будні дні ставимо похід стінами, щоб звільнити місце посередині.

Стелю нічим прикрашати не треба. Мусить бути чиста, раз - по-раз обтиратися від пилу й павутиння.

Досить важко тепер з освітленням читальні. Але при добрій волі; навіть в найтяжчих умовах, коли нам читальня дорога, здобудемо для неї потрібну нафту. Якщо У.О.Т. має тільки одну більшу лампу, то найліпше завісити її посередині так, щоб світло рівномірно падало на всі боки. Буває й так, що читальня має тільки маленьку лампочку. В такому випадку ставимо її безпосередньо на стіл, але на тарілку, щоб не заляпати часом скатертини.

Управа читальні мусить дбати про те, щоби весь час в кімнаті було свіже повітря. Для того треба відкривати час від часу квартиру і провітрювати помешкання.

Треба також агітувати, щоби в читальні не курили, а як вже б і робили це, то більш - менш стримано. Мусимо водночас привчати селянина струшувати попіл та кидати недокурки в попільничку, а не на підлогу. І це вже буде великим поступом на шляху засвоєння певних культурних навиків. Так мусить виглядати читальня щодня. Але не забуваймо, що бувають свята, які якось мусять відбитися на собі оформлення читальні.

Візьмемо, наприклад, таку культурну подію, як Шевченкові роковини. Вже задалегідь готуємся до них. Насамперед прятасмо, миємо вікна, двері, підлогу.

Потім завішуємо на передній стіні читальні портрет Шевченка, убраний вишиваними рушниками і гірляндами з ялинкових віт. Інші портрети знімаємо на той час, а на стінах вішаємо відповідні гасла, навіть цілі уривки із творів великого поета, як напр.: "І мене в сім'ї великій, в сім'ї вольній новій не забудьте згадати незлим, тихим словом". Крім того прикрашується стіни гірляндами із ялинкових віт, коли є - килимами.

Стіл застеляємо килимом, або святковою скатертиною, ставимо на нього спеціально придбані на цей випадок квіти.

Якщо читальня має сцену, то тоді найбільше уваги приділяється їй. Задня стіна сцени завішується великим килимом, або, як його немає, то великим українським національним прапором. На цьому тлі вішаємо великий портрет Шевченка, відповідно прибраний. Під портретом уставляємо почесну

стіжку; або великі вазони гарних квітів в пірамідальному укладі. На середину сцени виноситься стіл, святково прикрашений, заставлений квітами. Не шкодить, коли і по краях сцени поставимо горшки з квітами. Лави укладається рядами, в залишених проходи посередні, або з одного боку. Проміди мусять бути вільний весь час і сидати там нікому не можна. Ніяких місць для упривілейованих осіб не може бути. Всі громадяни в читальні мусять почувати себе рівними. Тільки при тій умові ми дійсно зможемо завоввати їх довіра і симпатії. Радимо підчас імпрез, а навіть кожних слодни, завести таких дискурник біля входу, які б витали кожного, вступаючого до читальні, зайнялися ним, посадили. Також корисно впровадити в життя виготовлення спеціальних запрошень ца те, чи інше свято, однакових для всіх громадян.

Треба привчати громаду до точности. Якщо початок визначений о год. 8, то о восьмій і мусять початися, а двері після 8 год. зачинаються і ніхто не може ввійти до салі, хіба тільки підчас перерви. Бо у нас це водиться, що вистава починається з годинним опізненням, а ще після початку до салі влазять люди, голосно розмовляють, сміються, розшукують вільні місця.

Це вражає виконавців, знижує урочистість, заважає іншим глядачам. Як сала мала і має невелику кількість лав, то сидати повинні у першу чергу старі жінки, потім старші муцини, потім середнього віку жінки, середнього віку муцини, а молодь може стояти. Коли є ще місце, займають його вперед дівчата, а щойно після них парубки.

Святочне прикрашення сцени, зразковий лад на салі, точність у виконанні програми, чистота, естетичний вигляд цілості, - це передумови успіху кожної імпрези.

Взагалі, тільки тоді читальня дійсно буде відповідати своїому призначенню, коли своєю зовнішньою формою буде давати зразок культурності. Ми ставили перед собою завдання тільки окреслити найважливіші моменти в урядженні читальні і її устаткуванні, а подрібне розроблення цих питань мусять зробити на місцях. Бо кожна місцевість, кожен село має свої індивідуальні риси і особливості, яких ми не можемо предбачити, а які можуть і мусять бути використані при уладжуванні читальні.

До цього питання ми ще повернемо. Широко опрацьовану тему - видамо окремою брошурою.

Але тому, що ця справа є важна - кидаємо ці думки, в скороченому виді. Бажаємо, щоби вони були використані Референтурами Культурної Праці на черговій відправі, чи на конференції Проводів У.О.Т.

Незалежно від цього Референтури Культурної Праці можуть ці думки поширити, краще опрацьовати та у формі окремої інструкції розіслати своїм У.О.Т.

Маємо надію, що ці думки не залишаться на папері, а перейдуть в життя.

420. Боротьба з неписьменністю.

В руках п. Референтів Культурної Праці — букварі для неписьменних, методичні поради, для тих, що вчать неписьменних, пропагандивні афіші та інструкції в справі організації акції боротьби з неписьменністю.

В багатьох селах вже від місяця йде навчання для неписьменних шляхом індивідуальних лекцій. Деякі громади організували колективні курси науки читання й писання при школах. Ведуть ці курси місцеві учителі.

Кілька таких курсів організовано та поставлено дійсно зразково: Курси поділено на два ступні. Перший ступінь обіймає учасників, що зовсім не вміють ні читати, ні писати. Другий ступінь обіймає учасників, що вміють вже слабо читати й писати. План науки: читання й писання письма й чисел до 100, ознайомлення з мірами і вагами /вага десятимальна/. Як приманювачу частину курсу додано в кількох громадах науку церковного співу /звичайно без нот/. Знову ж в інших ведеться розмови з історії, географії, природи та гігієни. Систематичні лекції і розмови ведеться в вечірних годинах. На наш зазив до Референтів Культурної Праці станути до інтенсивної боротьби з неписьменністю вже відгукнулися більшість Українських Допомогових Комітетів. Сім Референтів Культурної Праці, а саме:

1/. о. Ст. Дзвбина — УДК Новий Торг,

2/. М. Ренда — УДК Колм,

3/. Проф. Гнат Мартинець — УДК Сянік,

4/. Л. Лапінський — УДК Замістя,

5/. Проф. Павло Крачук — УДК Криниця,

6/. Ів. Ткачук — УДК Красностав,

7/. Петро Морчук УДК Біла Підляська — предложили навіть письменні заяви, в яких, з уваги на те, що неписьменність широких українських мас є найбільшою язвою у наших національних прямиваннях, — прирікають продовж зимових місяців організувати весь актив повіту до боротьби з неписьменністю та доложити всіх своїх сил, щоб ця акція дала в цьому році найкращі висліди.

Ми віримо, що цих 7 Референтів виконають своє приречення. Свідчить про це і праця, яку вони започаткували. Вона є теж доказом, що навіть серед найтяжчих умови, коли тільки найдеться активна одиниця, коли є тільки добра воля й охота — можна дуже багато зробити.

Нажаль є теж Референтури Культурної Праці, які до акції боротьби з неписьменністю ставляться з деяким легковаженням. Вони не інформувть Віддія Культурної Праці про хід своїх заходів у справі боротьби з неписьменністю, жадної заяви досі не прислали, наших заряджень, в справі організації акції боротьби з неписьменністю, досі не виконали.

До цих належуть Українські Допомогові Комітети /разом зі своїми Делегатурами/: 1/ Ясно, 2/ Ярослав, 3/ Перемишль, 4/ Ряшів, 5/ Білгород, 6/ Грубешів, 7/ Мадинь.

Не знаємо, що спонукує ті Допомогові Комітети до такого поступовання. Хочемо вірити, що ті Комітети були досі за-

абсорбовані іншою працею і тому акцію боротьби з неписьменністю пересукули на січень. Але, вони з певністю розуміють konieczність боротьби з неписьменністю, цим найбільшим боляком на нашому національному організмі.

Тому пригадуємо цим Допомоговим Комітетам про наші зарядження в справі боротьби з неписьменністю /у Віснику ч.18. стор.12-15, у Віснику ч.19. стор.18-19, письмо ч.9880./.

Вони мусять бути без решти виконані.

Усім Українським Допомоговим Комітетам заповідаємо, що ми будемо пильно слідкувати за цим, чи акція боротьби з неписьменністю є в їх повітах організована і належно поставлена, та чи всі наші зарядження в цьому напрямі є як слід виконані,

Комітети, які помимо наших зазивів і пригадок легковажать собі найосновніші обов'язки - потягнемо до відповідальності.

В часі Різдвяних Свят є найкраща нагода там, де цього ще не переведено, організувати акцію боротьби з неписьменністю.

Референтури, які вже працю розгорнули, повинні негайно надіслати нам для започаткування пропаганди в пресі потрібні нам відомости та матеріали /гляди Вісник УДК ч.19./.

424/0. Перегляд театральних форм.

Як додаток до Віснику ч.19. - ми вислали усім Референтам Культурної Праці - обширну статтю: "Цілі та завдання аматорського театру". Цей працею ми хотіли втягнути Референтів в круг наших думок про konieczність реорганізації аматорського театру та створити підставу, на якій будемо переводити зміни, торкаючі змісту та форми праці аматорського театру.

Рівночасно з цим 20 числом Віснику УДК - вислали всім Референтам та Підреферентам Культурної Праці - черговий додаток: "Перегляд театральних форм".

Стоїмо на становищі, що аматорський театр, має власні, відмінні від фахового театру, цілі та шляхи розвитку. Він мусять теж мати власну ідейну постанову, власне твориво, власні форми і методи праці.

Аматорський театр, у широкому розумінні, не обмежується тільки до проблеми так званого "вистав". Тяжко: аматорський театр може огорнути всі прояви театралізації, менше або більше організовані, бо виховне завдання аматорського театру добачуємо передусім у зв'язку з самородними проявами театралізації, приметними даному середовищу.

Тому теж у перегляді театральних форм - ми опрацювали: забави й гри, в яких виступають театральні, або обрядові елементи, дальше костюмові забави, які дають учасникам цікаві пластично-мімічні можливості, інсценізації шарад, загадок і приповідок, інсценізовані суди, живий часопис, людські обряди, рецитації гуртову і індивідуальну, інсценізацію пісні, вірша, новели, повісті, пьєси, обходи, масові урочистості.

Роблячи перегляд театральних форм ми мали на увазі театральну працю у тіснішому цього слова значенні і то такий її рід, який відповідає майже всім важнішим постулятам аматорського театального мистецтва: постулятові 1/ самодіяльної творчості, 2/ звязання театру з кругом заінтересувань середовища, 3/ свободного мистецького вияву.

Звертаємо увагу Референтам Культурної Праці, що думки, з якими їх тут зазнайомляємо, є нові в нашій освітній практиці. Їх треба основно передумати, створити собі ясний образ цілі, до якої вони прякують, а опісля перейти до їх реалізації. Для переводження їх в життя належить вибрати одне, два У.О.Т., де є до переводження цих нових театральних форм - пригожий ґрунт. Звідсінь вони будуть діяти і на околицю.

421. Гуртки прихильників книжки. Конкурси доброго розуміння книжки.

Місяць січень, в якому 10 святочних днів, а крім того важніші господарські праці поза нами, - найкраще надається до позвавлення освітньої роботи.

Тому звертаємо увагу Референтів та Підреферентів Культурної Праці, щоби в програму праць, які мають перевести протягом місяця січня, вставили теж зорганізування в крадких У.О.Т. повіту: 1/ гуртків прихильників книжки, 2/ зорганізування та переведення в куріянж молоді /в порозумінні з Референтом Опіки над Молоддю/ - конкурсів доброго розуміння книжки.

Матеріали, вказівки та інструкції для переведення цих завдань найдуть Референти в додатках до Вісника УЦК ч.18 і 19, а саме: ад 1/ "Пропаганда книжки та форми праці з книжкою в У.О.Т.", ад 2/ "Конкурси доброго розуміння книжки".

Зокрема звертаємо увагу на конкурси доброго розуміння книжки. Є це форма великого пропагандивного значення, достосована до психіки молоді. Належить з нею бути остільки осторожним, що легко можна тут зійти на хибний шлях. Передусім треба собі чітко зясувати, що помимо назви "конкурс", ця форма праці має мало спортового первня: ревалізації й елімінації, а більше мусить культивувати співпраць і умілість взаємного доповнення. Для освітника є це скорше "гурток для доброго розуміння книжки". Треба однак доцінювати приманяюче значення характеру конкурсу, а зокрема пропагандивне закінчення такого конкурсу. Осягнені поодинокими учасниками висліди, вложена праця, відношення висліду до посіданих даних для такої праці - усе те мусить ся взяти під увагу в праці гуртків "доброго розуміння книжки". Врочисте закінчення з обговоренням прочитаних книжок в приявності цілої комісії, представників села, не раз родичів, являється дуже цінним моментом звязання читальні У.О.Т. зі старшим громадянством, здобуття зрозуміння та доцінювання праці читальні з боку старших.

З уваги на те, що форми праці з книжкою, які оце хочемо впровадити, є у нас цілковитою новістю, просимо Референтів Культурної Праці, щоби ділилися з нами своїми заввагами, спостереженнями, досвідом. Тільки тоді будемо могли

вносити до своїх планувань деякі кінцеві коректури, та могли краще деякі форми освітньої праці прикрити до ви-
мог, умовин та потреб терену.

Річевий поділ праці /Рі.П.П./

Перед роком УДК видав проєкт річевого поділу праці, щоби при допомозі нього унормувати та устійнити діловодство цілої організації, систематично зорганізувати працю та дати взірець, як повинна виглядати планова праця у добре зорганізованій установі.

Протягом цілого року Відділ Культурної Праці, не один раз діставав письма від поодиноких Референтів Культурної Праці, в яких вони домагалися переведення змін у тій частині Р-П.П.-у, який відноситься до культурної праці. Вони підчеркали, що є багато справ, які ніяк не дадуться втиснути в схему передбачену Рі.П.П.-ом.

Ідучи назустріч побажанням тих Референтур хочемо перевести основні зміни в Рі.П.П.-і, який відноситься до Відділу Культурної Праці. Щоби ті зміни заспокоїли усіх, мусимо до їх переведення дістати від поодиноких Референтур потрібні вказівки і побажання.

З уваги на це заряджуємо:

Референтури та Підреферентури Культурної Праці -, найдалше до 15 січня 1942 р. провірять Рі.П.П. Референтури Культурної Праці - та його згідність з дійсними потребами діловодства Референтури. Свої замітки, побажання, пропозиції в цьому напрямі виселять до 20 січня Відділові Культурної Праці.

421. Дарові книжки на "ялинку".

Усім Українським Допомоговим Комітетам, які для дітвори свого повіту не одержали ще дарових книжок, як дарунку УДК з нагоди Миколаївського Свята, а які вислали в пізнішому реченні списки - вислаємо тепер книжки.

Дотичні УДК мають уладити для дітей "ялинку", на якій, між іншими обдарувть дітей. Дарунки повинні одержати тільки пильні діти, які роблять добрі поступи в науці. Дарунок УДК має бути для них заохотом до дальшої праці.

Прохання, які не були вислані за посередництвом УДК - не будуть полагоджені.

Жіночі Секції.

442: Районові Жіночі Секції.

Для кращого налагодження організації і справнішого керування працею в окрузі, Окружні Жіночі Секції покличуть до життя /очевидно, як того вимагає ширше розгорнення праці, чи її можливість/ при Підрефератах Культурної Праці.

Праці в Делегатурах УЖК - Районові Жіночі Секції, чи як Підреференток для жіночих справ.

Районова Жіноча Секція підлягає Окружній Ж.Секції і тільки цією дорогою може вдержувати зв'язок із Головною Жіночою Секцією.

О.Ж.С. скликають раз у місяць конференції голів Р.Ж.Секцій, чи як Підреференток для жіночих справ в окрузі. В програму конференції мають увійти звідомлення з праці та їх обговорення, поміщення плану праці на найближчий місяць. Всі такі конференції мають бути звітовані, а проекти дальшої праці закладені в звітах. Головна Жіноча Секція використає цінніші думки та проекти при перерахуванні загальної програми.

442. Як повинна працювати Місцева Жіноча Секція в осідку Окружної або Районної Жіночої Секції?

Згідно з напрямками праці Відділу Культурної Праці УЖК /гл. Вісник ч.19/УОТ-и, а тим самим і Жіночі Секції творять с о в а д і а л ь н и х г у р т к і в, які ведуть відповідно розподілену й зрізничовану праць. Програму праці слід підібрати відповідно до того, з яких членів дана секція складається, та який терен її праці. З уваги на те, що членами М.Ж.С., в осідку Окружних Ж.С., є головю інтелігентське і міщанське жіноцтво, як і з уваги на те, що терен праці того жіноцтва повинен обіймати крім свого міста теж посередні райони чи округу, приймається в засаді, що члени такої М.Ж.С., крім праці в місті мають стати помічними для поодиноких референтур Окружної чи Районної Ж.С.

В тій цілі референтки О.Ж.С. мають підібрати собі до помічі гуртки жінок, які ні звідки інде не можуть рекрутуватися, як з поміж членів М.Ж.С.

Тому проводи Окружної Ж.Секції організації цілості праці мають виконати у взаємному, тісному порозумінні, беручи під увагу добро справи, - як передумову.

Провід Окружної Жіночої Секції мають мати:
а/ ясний образ своєї дотеперішньої праці в цілій окрузі,
б/ план дальшої праці, її можливостей, що треба й можна виконати зараз, що опісля,
в/ план запотребування кількості та якості співробітниць.

До проводу Місцевої Жіночої Секції знову належить:
1. приготувати образ, план та запотребування людей на терені свого міста, беручи засаду, що якщо не всі, то загал членів мають бути активні, ані кожна членка повинна мати відповідний для себе і своєї спроможності приділ праці.

2. Відповідно, в порозумінні з референтками О.Ж.С. працю розділити і мати її в сталій евіденції /зн. одним залишити для праці М.Ж.С., а другим доручити працю в О.Ж.С./.

Як до zorganizування такого поділу праці забиратися?

Провід М.Ж.С. мусить на ширших сходинках, у відповідній формі, представити членкам великі можливості і конетчність виконання праці в терені. Чейже інтелігентне кіноцтво є в силі зрозуміти, та відчутти сьогоднішню дійсність, т.зн. що від членки Ж.С. з будьяким інтелігентським ставем муситься дещо більше вимагати, чим від селянки-членки сільської Ж.С.

Це "дещо більше" - це саме та праця, яку поза своїми місцевими сходинками, поза влаштуванням якоїсь імпрези; чи місцевої харитативної праці - мусять дати членки М.Ж.С. в користь загальної праці, для цілої своєї округи.

Щоби могли відповісти обом завданням, зн. виконати обов'язок, місцевий і окружний провід мусить мати на увазі, що передумовою кожного успіху - це належне zorganizування праці. Тому при її налаштуванні слід брати під увагу таку черговість:

1. Переконати членок, що кожна мусить працювати ініціативно та відповідально на найбільш її відповідальному відтинку праці, беручи під увагу фаховість, замилування та вартість даної особи вже при конкретнім доручуванні праці.
2. Референтки поодиноких ділянок праці: організації, виконання, вишколу та жіночої служби /поділ праці гл. Вісник ч.18/ получат для своєї праці відповідних жінок, членки секції і wraz з ними будуть творити відповідний гурток. Референтка такий гурток очолює, репрезентує, налаштує співпрацю з референтами чи пак провідниками поодиноких відтинків праці У.О.Т. і референтками Окружної та Місцевої Секції /прим. треба вести Організац.Референтці акцію приєднання членів, то вона в тій справі порозуміється з відповідним провідником тої акції в У.О.Т. і на тім відтинку співпрацюють/. Але Орг.Референтка М.Ж.С. мусить мати почуття відповідальності і за такий широкий терен праці та відповідальність за неї, як дає, чи пак вимагає праця в окрузі. Сам провід О.Ж.С. не може при найкрайній своїй волі із того завдання сам із своїми референтками вивязатися. Знову наші організаційні, персональні та матеріальні спроможності не дають нам змоги фаховими, етаповими силами належно всю працю zorganizувати, заповнити відповідним змістом та за виконанням намічено слідкувати. Цим одиницям, що становлять провід О.Ж.С. та хочби навіть одній, двом платним силам, мусить прийти до помочі гуртки фахівців, знатоків з вишколом, досвідок, чи хочби добром волею з поміж членів М.Ж.С.

Веручи загально /точні інструкції в тій справі дістануть О.Ж.С. ще окремим обіжником/, ділимо працю так, що прим. жінки із замилуванням та хистом організаційним, творять гурток організаційний. Їх поміч: виїзд в терен, праця на місці в організ. ділянці: при вишколі організаторок, ді-

ловодчиць, уложенні організаційного плану і т.п.

Жінки в замилюванні до виховних справ, педагогічним жес- том будуть помічним апаратом Референтці виховання, яка своєю працею в міру потреби і можливості поділить її на спеці- альні відтинки праці: прим. опіка над дітьми: садки, замо- рошки, дожива; опіка над молоддю: Курені Молоді, бурси, табори і т.п.; культурно-освітня праця - співпраця із Кulti- турно-Освітнім Референтом.

Тісно із тим гуртком мусять працювати референтка вишколу, яка, щоби вповні відповісти своєму завданню мусять мати відповідний гурт людей, - в тому випадку по можливості фа- хівців. Треба брати під увагу, що ділянка домашнього гос- подарства головне на селі, це підставова праця Секції в ді- лянці вишколу. Тут мусять йти порозуміння зі "Сільським Господарем" та співпраця із його фахівцями.

Харитативна праця у жінок зовсім природно має найбільше зрозуміння, а сучасне положення в тій ділянці вимагає ба- гато праці та жертвенности. Референтка Жіночої Служби, в порозумінні із Сус. Референтом УДЖ підбере відповідний гурт жінок, які дадуть змогу О.Ж.С. взяти активну участь в допомогових акціях організованих для села/допомога в ча- сі повені, голоду, пошести/, або в акціях, де село перево- дить для когось /допомога полоненим, голодуючим околицям і т.п./.

Є очевидно моменти, коли якась одна із ділянок являється пекучішою за другу, коли за ціну задержання якогось від- тинка праці, можна коштом звільнених від праці людей більш заактивізувати чи рятувати важливі в дану хвилю відтинки.

Але все це мусять робитися організовано та свідомо, щоби відтак задержку надолжити. Приміром акція допомоги поло- неним в сучасну хвилю є акцією передовою. Для неї посвя- чені майже всі сили Жіночих Секцій. Це правильно й доціль- но, але помимо того мусять брати під увагу і другі ді- лянки праці, мусять бути жось частинно відтяжений від допомогової акції а припинювати справи організації, ви- ховання та вишколу. Бо для кожної поодиної акції а в тім випадку, допомогової акції полоненим потрібний теж добре налашований організаційний апарат. Не можна забувати теж, що йде весна, а з тим і підготовка сажової акції і пр. Провід М.Ж.С. мусять за розділеню працев слідкувати та відповідно її регулювати. Поодинокі референтки М.Ж.С. слідкують за працев членок, які працюють на тотем- ній відтинку праці в О.Ж.С./прим. Організаційна референтка М.Ж.С. здає звіт на ширших сходинах що її співробітниця такі то, а такі на терені М.Ж.С. зробили таку а таку пра- цю, прим. здали членок, зорганізували курс вишколу для діловодчиць/. Знову ж такі, а такі членки мали доручення працювати на терені О.Ж.С. в орг. рефераті і там зробили таку, а таку працю /пр. відбули 6 поїздок, перевели статистику членок і т.п./. Очевидно, що налашнання тих справ вимагає зусилля та активності провідних жінок, до- віря, яким вони тиються у жіноцтва, та на яке заслужили у загалу громадянства казуть надіятися, що і у теперішній мент своєріднього нашого іспиту, здадуть їм вдоволяючо.

З в і т у в а н н я . з а г р у д е н ь .

Голови О.Ж.С. відповідальні за точне звітування та за присилку статистичних даних вимаганих в обізн. гл. Вісник ч.19. Матеріали мусять бути прислані якнайскоріше, бо на другу половину січня планована є ділова конференція жіночого активу і матеріал з терену потрібний для опрацювання дальшого плану праці.

Керманіч Відділу
Культурної Праці.

-----000-----

ВІДДІЛ ШКІЛЬНИЦТВА.

540. Іменування музею довіря для Українського Учительського Об'єднання Праці.

Згідно з розпорядком Головного Відділу Внутрішньої Управи в Уряді Г.Г. з дня 22.V.1941.ч.11/1010-01/Н/ і згідно з "Напрямними Українського Учительського Об'єднання Праці", potwierдженими письмом Головного Відділу Науки й Навчання в Уряді Г.Г. з дня 9.VIII.1941.ч.3823/41-14- Провідник Українського Центрального Комітету заіменував музеєм довіря для Українського Учительського Об'єднання Праці професора Івана Тесля та побажав йому якнайкращих успіхів у діяльності /письмо У.Ч.К. з 18.XII.1941.ч.9962/5/.

50. Різдвяні ферії.

В зв'язку з деякими запитами подаємо до відома на основі в'яснень компетентних чинників, що в справі різдвяних ферій для українських шкіл залишається міродайним і цього шкільного року розпорядок Головного Відділу Науки й Навчання в Уряді Г.Г. з дня 7.грудня 1941.ч.7270/40-II-Va-1000 вміщений в Amtsblatt der Abteilung Wissenschaft, Erziehung u. Volksbildung in der Regierung des GG ч. 1/2/1941, який звучить ось так: Змінюючи частинно розпорядження про "Дні вільні від навчання" з 26.II.40. K.Zl.6522/40-II-Va-1000, точка5, устійню; що Різдвяні ферії для українських шкіл тривають від 6.січня /1-день ферій/ до 20.січня вклучно. 1 день навчання 21.січня.

В тій справі видала шк. влада недавно додаткове в'ясняль-не зарядження.

ОСВІДОМНИЙ ВІДДІЛ.

70. Інформація.

701. Кореспонденти дістали вже інформацію ч.3. Просимо відгукнутись. Всі справи заторкнені в ній, вимагають обговорення. Взагалі повинні кореспонденти звітувати обширно з за-поданням усіх подробиць. Це помагає часто навітлити справу, в'яснити ситуацію.

Підготовляємо новий запитний листок. Звертаємо увагу, що відповідь на нього мусить наспіти негайно, інакше відомості спізнені й неактуальні.

73. Імпрези.

730. На січень припадає особливо багато імпрез різнородного характеру. Їм треба присвятити бачну увагу. Вони підносять настрої публики, мають виховне значення, плекають товариську атмосферу і врешті приносять неабиякий дохід. Зокрема важне їх пропагандивне значення у відношенні до чужинців.

Тому обрядові свята, як Свят Вечеру чи Водохрещі, треба відсвяткувати гідно. Докладні вказівки щодо того подали ми вже торік у Віснику ч.7. із 15.12.40.

Нарівно з обрядовими імпрезами треба подбати й про виведення національних свят, як Свято Державности /22.січня/ і Свято Крут /29.січня/. Через надмір імпрез у січні у нас звичайно не підготовляють як слід програми. Тому треба вже заздалегідь до цього приготуватись. Краще вивести менше точок, але добре обдуманих. Велике значення має також декорація салі, що повинна бути дбайливо переведена. Передусім точний початок.

На лютець припадає одне національне свято - роковини смерті бл.п.Ольги Басараб. Святкування це перебирає часто жіноча Секція і цей звичай слід піддержувати.

Однак сьогодні по Різдвяних Святах, а принайменше по січневих імпрезах треба приступити до підготовки до Шевченківського концерту. Концерт цей являється широким всенародним святом, якого святкування навіть большевицька окупація не перервала. Тому програма його мусить бути барвна й величава, як цього вимагає пам'ять Кобзаря.

734. З огляду на багання Генерал Губернатора, висказане в "Краквер Цайтунг" із 19.XII.41., щоб відступити цього року від звичних Різдвяних та новорічних побажань, не висилаємо ніяких друкованих ані писаних побажань до німецьких властей. Однак, щоб зберегти цей гарний звичай в іншій формі, повинні УДК й Делегатури зложити усні побажання провідним німецьким особам даної місцевості.

Керманч Освідомного Відділу.